Strażak Śląski

Organ Śląsk. Okręgu Woj. Zw. Straży Pożarnych R. P.

Wychodzi każdego miesiąca

Jeden za wszystkich — wszyscy za jednego!

Rok X **Katowice, luty 1937 r.** **Nr 2**

Prenumerata całoroczna zł 5.—

Adres Administracji: Katowice, Mickiewicza 2, telef. 340-47, konto P. K. O. 303.408
Adres Redakcji: Cieszyn, Konwiktowa 12

Cena pojedynczego egz. 50 gr

Powódź nie wykluczona

Dość gruba skorupa lodu zamarzłych rzek, oraz obfite opady śnieżne, przy odpowiednio szybkim podniesieniu się temperatury, stwarzają możliwość szybkiego wytworzenia się ogromnych mas wody, które płynąc ze wszech stron do rzek, mogą spowodować raptowne skruszenie i ruszenie skorupy lodu, a zatem możliwość powstawania zatorów na rzekach, co z reguły powoduje szybkie podniesienie się poziomu wód w tych rzekach i ich dopływach.

Zagrożenie powodziowe jest tym niebezpieczniejsze, im szybciej podnosi się poziom wody. Mogą wtedy wylać wody szeroko poza koryto rzek i jeśli wylew ten będzie raptowny, to szybko płynące masy wody mogą uszkodzić i przerwać wały ochronne, co w skutkach powoduje niszczenie pól i zabudowań objętych powodzią, a często nawet utratę inwentarza żywego i życia zaskoczonych mieszkańców.

Uprzytamniając sobie, że szkody spowodowane przez powódź są przeważnie długotrwałe i że usunięcie skutków powodzi potrzebuje zawsze dużego nakładu pracy i nieraz bardzo znacznych wydatków pieniężnych, pomnąc o powodziach, które niedawno niektórym dzielnicom naszej Ojczyzny wyrządziły bardzo znaczne zniszczenie, strażactwo jako organizacja społeczna powołana do walki z żywiołem, winno w miejscowościach narażonych na powódź, zjednoczyć swe siły i przygotować się do walki z powodzią, która w skutkach niszczenia nie ustępuje pożarom, ale nawet przewyższa je.

Jak w walce z pożarem dużą rolę odgrywa należyte przygotowanie budowli przeciw możliwości rozszerzenia się pożaru, tak i w walce z powodzią wielką rolę odgrywa również odpowiednie przygotowanie ochronne terenu narażonego na powódź.

Jednym z głównych zadań ochrony przeciwpowodziowej jest niedopuszczenie do zerwania wałów, grobli i tam przez wezbrane wody.

Przygotowanie i utrzymanie w należytym stanie tam, grobli i wałów należy w zwykłych warunkach do właściwej służby technicznej. Natomiast w okresie powodzi obronę tych tam, grobli i wałów powinny sprawować straże pożarne przy pomocy innych organizacyj społecznych i miejscowej ludności.

Służba obrony tam, wałów i grobli polega na obserwacji przyboru wody w rzekach i strumykach oraz na stałym wzmacnianiu tych tam, grobli i wałów środkami uprzednio przygotowanymi do tego celu, celem niedopuszczenia do podmywania i tworzenia się przecieków względnie przerw.

Obserwatorzy w wypadku zauważenia przecieków lub zmian w groblach, wałach lub tamach winni zawiadomić niezwłocznie odpowiednie władze powodziowe, zaś w wypadku zauważenia unoszenia przez wodę ludzi i zwierząt wymagających ratunku, winni zaalarmować służbę ratowników.

Wzmacnianie grobli, wałów i tam względnie naprawa uszkodzeń, winny być dokonywane za pomocą kamieni, desek, belek, worków z piaskiem, faszyny, ziemi i innych środków. Do wykonywania tych prac zasadniczo używa się ludność cywilną, która prace te dokonywa pod kierownictwem odpowiednio przygotowanych do tego celu członków straży pożarnych, t. zw. groblowych.

Prócz powyżej wymienionych czynności straże pożarne wykonywują obronę mostów, ale tylko mostów o znaczeniu miejscowym. Obronę mostów ogólnego znaczenia organizują właściwe władze.

Jako zabezpieczenie od uderzenia mas wodnych lub płynących ciężkich przedmiotów w części mostów lub budynków, należy budować przed tymi mostami lub budynkami t. zw. odboje, które przyjmując uderzenia, skierowują te płynące ciężkie przedmioty w bok, w pewnych wypadkach można również stosować odpychanie bosakami tych płynących przedmiotów.

Chroni się mosty przed uniesieniem ich przez wezbrane wody w ten sposób, że układa się na jezdnie tych mostów stosy kamieni, kładąc je jeden obok drugiego w kilka warstw, lub też ustawia wielkie wozy naładowane kamieniami, w tym wypadku należy koła wozów unieruchomić.

Obronę mostów i budynków wykonuje ludność cywilna pod kierownictwem odpowiednio przygotowanych członków straży pożarnych, t. zw. ratowników mostowych, a z braku tych, pod kierunkiem odpowiedniej służby technicznej.

Służbę uprzedzania ludności o grożącym niebezpieczeństwie zalania domostw, lub usuwania tej ludności do miejsc wyżej położonych (bezpiecznych), spełniają w zasadzie posterunki policyjne, albo organa samorządowe. Służbę tę mogą jednak pełnić również i straże pożarne na skutek specjalnego zlecenia władz administracji ogólnej.

Alarmowanie ludności o grożącym jej niebezpieczeństwie zalewu i sygnały wzywające tę ludność do opuszczenia swych domostw i przeniesienia się do wyżej położonych miejsc, mogą być podawane przy pomocy dzwonów, gongów, trąbek, syren itp., a w pewnych wypadkach przy pomocy rakiet świetlnych lub rozpalenia ognisk, znaczenie których wyjaśniono przedtem tej ludności.

Ratownictwo ludzi, zwierząt i mienia z miejsc zalanych wodą należy do głównych czynności straży pożarnych, które polega na przetransportowaniu ich do miejsc bezpiecznych i ewentualnym udzieleniu tym ludziom pomocy samarytańskiej.

Pojedyncze osoby lub zwierzęta mogą być ratowane przez przewożenie ich na łodziach, tratwach względnie przeprowadzanie przez specjalnie zbudowane dla tego celu kładki, mostki lub holowanie na linach. W wypadkach wyjątkowych może być ratowanie ludzi dokonane przez specjalnie wyszkolonych pływaków.

Ratownictwo z miejsc zalanych winno być przeprowadzane przez patrole straży pożarnych w składzie 2—4 członków specjalnie wyszkolonych do tego celu, a nazywanych ratownikami.

Zdarzają się wypadki, że istnieją mniejsze osiedla terenowo położone dość wysoko, którym nawet bardzo wysokie podniesienie się poziomu wody nie zagraża, jednak osiedle takie ze wszystkich stron zostaje otoczone wodą. W tym wypadku zadaniem straży pożarnych jest utrzymywanie z tymi osiedlami łączności, dowożenie mieszkańcom środków żywności i sprawowanie pomocy samarytańskiej oraz ewentualne dostarczanie potrzebnych wiadomości. Służbę tę spełniają zasadniczo patrole ratownicze, ewentualnie specjalne patrole łączności przy pomocy łodzi, czółen, kutrów itp.

W akcji doraźnej pomocy samarytańskiej oraz ogólnospołecznej dla ludności na miejscu powodzi współpracuje z miejscowymi władzami służba żeńska samarytańsko-pożarnicza przez zorganizowanie punktu ratowniczego ogólnego znaczenia i przez patrole samarytańskie na odcinkach. Patrole takie mogą być również przewożone do miejsc odciętych wodą, celem udzielania potrzebnej pomocy.

Żeńska służba samarytańsko-pożarnicza w miarę potrzeby i możności winna się zająć pracami ogólnospołecznymi wspólnie z innymi organizacjami społecznymi, a w razie ich braku samodzielnie. Prace te powinny polegać na tworzeniu punktów odżywczych, kuchni, opieki nad dziećmi powodzian, przeprowadzania zbiórek w okolicy na rzecz dotkniętych powodzią itp. Akcja powyższa winna być przeprowadzana w porozumieniu z przełożonym miejscowego samorządu, zaś zorganizowana winna być wg z góry ustalonego planu.

Ostatnim etapem pracy przeciwpowodziowej straży pożarnej jest usuwanie wody z miejsc głębokich w obiektach po opadnięciu wód, oraz pomoc w likwidowaniu skutków powodzi. Do pompowania wody ręcznymi sikawkami zasadniczo należy używać ludzi zainteresowanego obiektu i pomocy miejscowej ludności, członkowie straży spełniają w tym wypadku tylko funkcje kierownicze.

Czynnościami członków straży pożarnych kieruje naczelnik straży, wyznaczając poszczególnym członkom funkcje. Naczelnik straży jako kierownik akcji przeciwpowodziowej straży pożarnej, podlega z chwilą ogłoszenia służby przeciwpowodziowej zarządzeniom władz administracji ogólnej, od których otrzymuje wszelkie dyrektywy i rozkazy bezpośrednio lub za pośrednictwem Oddziału Powiatowego Związku.

St. instr. L. Jaroszewski.
Z. insp. Śl. Okr.

Dział urzędowy

OKÓLNIK NR 80. — L. J. W. 18 W SPRAWIE PRZEPISÓW O PRZYGOTOWANIU W CZASIE POKOJU OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ I PRZECIWGAZOWEJ

Zawiadamiamy, iż władze państwowe wydały b. ważne rozporządzenie przygotowania w czasie pokoju obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej. Wyciąg przepisów tego rozporządzenia odnośnie artykułów interesujących straże pożarne, podajemy poniżej dla użytku służbowego.

Szczególną uwagę zwracamy na §§ 1, 2, na podstawie których każda osoba podlega przymusowej służbie w opl.

Ważny również jest § 10 dla straży, który ustala, kto powinien starać się o zaopatrzenie organów opl., a więc i dla straży pożarnych w sprzęt i ekwipunek ratowniczy do opl.

Wyciąg z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1937 r. o przygotowaniu w czasie pokoju obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej państwa.

Na podstawie art. 5 i 6 ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o obronie przeciwlotniczej i przeciwgazowej (Dz. U. R. P. Nr 80, poz. 742) oraz art. 3 i 4 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1936 r. o ustanowieniu Inspektora Obrony Przeciwpowietrznej Państwa (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 368), zarządza się co następuje:

§ 1. (1) Obowiązek zabezpieczenia siebie i swoich najbliższych oraz ochrony swego mienia przed napadami z powietrza ciąży na każdym obywatelu.

(2) Władze drogą zarządzeń nadają kierunek niezbędnym w tym celu czynnościom, a korzystając ze współpracy z powołanymi organizacjami społecznymi

(§ 11, 12, 13, 14, 15) ułatwiają obywatelom spełnienie ciążącego na nich obowiązku.

§ 2. Zarządzenia władz w zakresie przygotowań obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, skierowane bądź do ogółu, bądź do określonej grupy osób, mają moc tytułu wykonawczego w zrozumieniu art. 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowym w administracji (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 342).

§ 3. (1) Kierownictwo i zwierzchni nadzór nad przygotowaniem w czasie pokoju obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej Państwa sprawuje Inspektor Obrony Powietrznej Państwa, współpracując z Ministerstwem Spraw Wojskowych.

(2) Inspektor Obrony Powietrznej Państwa sprawu je swe czynności z ramienia Generalnego Inspektoratu Sił Zbrojnych.

§ 7. (1) Dla celów wykonania zadań obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej służą organa obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej.

(2) Organizację, zasady działania i wyszkolenia tych organów ustalają właściwi ministrowie w myśl wytycznych Inspektora Obrony Powietrznej Państwa.

§ 8. (1) Organa obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej mają być zaopatrzone w sprzęt i środki, potrzebne do sprawowania swych czynności.

(2) Ludność ma być wyposażona w sprzęt i środki, potrzebne do jej zabezpieczenia przed napadami z powietrza.

§ 10. (1) Zaopatrzenie organów obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej w sprzęt i środki należy do obowiązków władz, instytucji i osób, przez które dany organ został zorganizowany, a odbywa się na podstawie zarządzeń właściwej władzy.

(2) Zaopatrzenie podległego personelu w sprzęt i środki, służące do obowiązków danej władzy lub instytucji.

(3) Zaopatrzenie pozostałej ludności w sprzęt i środki tej kategorii należy do obowiązków ludności (§ 1), stosownie do zarządzenia władzy.

§ 11. (1) W przygotowaniu obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej współpracują z władzami i ludnością stowarzyszenia społeczne, powołane do tego w myśl swoich statutów.

(2) Stowarzyszenia te wykonują zarządzenia właściwego ministra, nadzorującego stosownie do odpowiednich przepisów prawnych działalność danego stowarzyszenia.

§ 12. Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej w szczególności:

1) organizuje i przeprowadza uświadamianie ludności co do potrzeb i sposobu obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej;

2) organizuje, szkoli i zaopatruje organa obrony;

3) bierze udział w pokrywaniu kosztów przygotowań obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej.

§ 13. Polski Czerwony Krzyż w szczególności:

1) współpracuje z władzami w organizowaniu ratownictwa i lecznictwa;

2) organizuje, szkoli i zaopatruje organa ratowniczo-sanitarne i lecznicze;

3) bierze udział w pokrywaniu kosztów przygotowań ratownictwa i lecznictwa sanitarnego obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej.

§ 14. Związek Straży Pożarnych w szczególności:

1) współpracuje z władzami przy organizowaniu akcji przeciwpożarowej;

2) organizuje, szkoli i zaopatruje organa akcji przeciwpożarowej.

§ 15. Inne stowarzyszenia społeczne mogą współdziałać w przygotowaniu obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej w ramach przepisów swych statutów oraz w myśl zarządzeń władz.

§ 16. Ulgi w opłatach i daninach państwowych z tytułu świadczeń pieniężnych i rzeczowych na rzecz obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej ustalają osobne przepisy.

NR 81 — L. JW-40. W SPRAWIE POMOCY ZIMOWEJ DLA BEZROBOTNYCH

W celu sporządzenia ogólnego sprawozdania udziału Śląskich Straży Pożarnych w akcji pomocy zimowej dla bezrobotnych, zechcą poszczególne Zarządy Straży nadesłać pod adresem odnośnych Oddziałów Powiatowych następujące dane w terminie do dnia 31 III br.

1. Ilu członków straży brało udział w pracach miejscowych komitetów pomocy zimowej i w jakim charakterze.

2. Ile ofiar złożyli sami członkowie straży na rzecz bezrobotnych w gotówce lub w materiałach z przeliczeniem na gotówkę.

3. Ile przez zbiórkę materialną zebrali członkowie straży (wynik podać z przeliczeniem na gotówkę).

4. Inne ciekawe szczegóły, dotyczące udziału Straży w akcji pomocy zimowej.

NR 82 — L. JW-41. W SPRAWIE ANKIETY ODNOŚNIE PROPAGANDY RADIA

Straże pożarne, które z Oddziałów Powiatowych otrzymały kwestionariusze, dotyczące propagandy radia, zechcą przyspieszyć nadesłanie wypełnionych formularzy pod adresem podanym w piśmie odnośnego Oddziału.

Powyższe należy uważać jako b. pilne.

NR 83 — L. JW-43. W SPRAWIE PRZYGOTOWANIA DO AKCJI PRZECIWPOWODZIOWEJ

W związku z przewidywaną w okresie wiosennym powodzią, konieczne jest poczynienie już obecnie w strażach pożarnych wstępnych przygotowań umożliwiających skuteczną akcję ratunkową na wypadek właściwego niebezpieczeństwa.

Wobec powyższego straże pożarne, na terenie których może zaistnieć powódź, winny bezzwłocznie rozpocząć akcję przygotowawczą, a mianowicie:

1) ustalić plan obrony przeciwpowodziowej z Zarządami gmin i Zarządami Dróg Wodnych;

Na skutek otrzymania formularzy ubezpieczeniowych członków straży, należy natychmiast zgłosić czynnych członków straży do Kasy Strażackiej i uiścić przypadającą należytość

2) podzielić teren na obwody i odcinki;

3) ustalić obsadę poszczególnych odcinków zagrożonych przez członków straży i innych organizacji oraz wyznaczyć kierowników odcinków;

4) ustalić sposoby alarmowania i łączności;

5) zapoznać osoby przewidziane do akcji przeciwpowodziowej z miejscem zamagazynowania sprzętu ppowodziowego;

6) ustalić dokładnie miejsca ewentualnej ewakuacji ludności cywilnej na wypadek zalania osiedli wodą;

7) przystąpić do natychmiastowej naprawy sprzętu ppowodziowego;

8) przygotować punkty pomocy sanitarnej;

9) w porozumieniu z władzami miejscowymi opracować plany wzmocnienia grobli, wałów ochronnych oraz obrony mostów;

10) zapewnić sobie w państwowych Zarządach Dróg Wodnych i Zarządach Gmin możność wypożyczania takiego sprzętu powodziowego, jakiego straże z braku środków nie mogą nabyć oraz przydzielenie odpowiedniej ilości osób cywilnych do pomocy.

NR 84 — A-89-1. W SPRAWIE WYDAWNICTW O ZAOPATRZENIU WODNYM

Podajemy do wiadomości, iż ostatnio wyszły z druku 2 książeczki o zaopatrzeniu wodnym:

1) inż. Józefa Tuliszkowskiego pt. „Zaopatrzenie osiedli w wodę";

2) inż. Jerzego Sawaszyńskiego „Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne osiedli".

Wielkość książki 15 × 23 cm. 198 stron.

Obydwie książki można nabyć w Redakcji Przeglądu Pożarniczego i Gazety Strażackiej w Warszawie w cenie bez kosztów przesyłki: pierwsza zł 3,60; druga zł 2.70.

Zarząd Okręgu zaleca wszystkim Strażom Pożarnym i Oddziałom Powiatowym nabycie powyższych wydawnictw do posługiwania się przy zaopatrywaniu miejscowości w wodę gaśniczą.

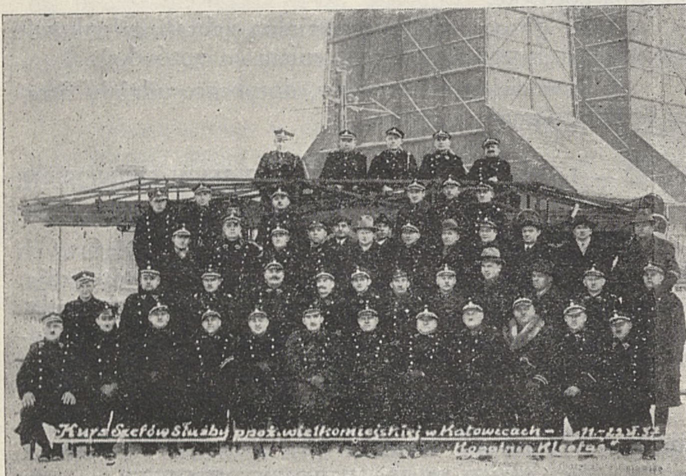
Inspektor Wojewódzki: *Józef Mikuła* — Prezes Zarz. Okr. Woj.: *Mildner*

Z życia zrzeszonego strażactwa

KURSY OPL. POŻ.

Przez ostatnie 2 miesiące w Śl. Okręgu Wojew. były prace nastawione na szkolenie oficerów straży pożarnych do opl.

W styczniu odbył się kurs 11-dniowy dla szefów służby ppoż. w opl., który ukończyło 45 uczestników.

Uczestnicy kursu dla szefów służby ppożarowej w opl. przeprowadzonego w Katowicach-Załężu na Kop. „Kleofas" w czasie od 11 do 12 stycznia 1937 r.

Po kilkudniowej przerwie odbył się kurs dla dowódców plutonów opl. poż., na który uczęszczało 63 kandydatów. Po 4-dniowej przerwie rozpoczął się drugi kurs dla dow. plut. opl. poż., na który zgłosiło się 43 kandydatów.

POWIAT KATOWICE

W dniu 23 stycznia br. w sali posiedzeń Wydziału Powiatowego w Katowicach odbyła się w godzinach popołudniowych odprawa naczelników straży poż. pow. katowickiego, na której omówiono plan działalności, budżety straży na 1937-38 rok i sprawy bieżące. Bezpośrednio po odprawie odbyła się konferencja prezesów Straży pow. katowickiego, na której pozostała większość uczestników odprawy naczelników straży. Na konferencji zapoznano zebranych z nową książkowością straży pożarnych, planem prac na najbliższy okres. Na skutek powyższego na ręce sekretariatu Oddz. Pow. wpłynęło 8 zamówień na wzorową książkowość straży.

Odprawie i konferencji przewodniczył dh. wiceprezes L. Ślązak, kmd. Zaw. Str. Poż. kop. Nikiszowiec. Sprawy referował dh. instr. pow. Kołek, skarbnik dh. Grabe, sekretarz dh. Harazin — każdy odnośnie swego działu pracy. Na konferencjach był obecny Insp. Woj. Mikuła.

POWIAT BIELSKO

Szkolenie oficerów straży pożarnych w powiecie bielskim

Oddział Powiatowy Związku Straży Pożarnych R. P. w Bielsku przeprowadził w czasie od dnia 17 stycznia do dnia 24 stycznia br. kurs III st. wyszkolenia pożarniczego.

Zajęcia na kursie trwały 8 godzin dziennie i zostały przeprowadzone pod kierownictwem fachowych sił instruktorskich w osobach naczelnika straży pożarnej w Bielsku p. Antoniego Mikuły i instr. pożarn. p. Tadeusza Mielnickiego, w pomieszczeniach bielskiej straży pożarnej.

Celem kursu było przygotowanie dowódców plutonów pożarniczych do samodzielnego kierowania pracą w zakresie szkolenia strażaków, kierowanie akcją na pożarach w ramach pracy jednego plutonu, jak również udzielenie słuchaczom kursu wytycznych do prowadzenia prac administracyjnych w strażach.

Udział na kursie 40 słuchaczy, reprezentujących 24 straże pożarne powiatu bielskiego świadczy, że jednostki stojące na kierowniczych stanowiskach w strażach pożar nych na tym terenie doceniają korzyści, jakie płyną dla

organizacji, kiedy jej członkowie są fachowo przygotowani do wykonywania poruczonych im zadań.

Kurs zakończono w dniu 24 stycznia egzaminem, na który przybyli reprezentanci władz pożarniczych p. Władysław Suchoń, wiceprezes Zarządu Oddziału Powiatowego i p. Longin Jaroszewski, zast. inspektora pożarniczego Okręgu Slaskiego

Uczestnicy kursu III stopnia pożarn. w Bielsku w czasie zajęć praktycznych przy rozwiązywaniu zadań taktycznych na stole plastycznym

POWIAT CIESZYN

W czasie od 8 do 14 lutego br. zorganizował Zarząd Oddziału Pow. Związku Str. Poż. w Cieszynie kurs III stopnia wyszkolenia strażackiego dla oficerów i dowódców plutonów. Kierownikiem kursu był instr. pow. p. T. Mielnicki, wykładowcami zaś, oprócz kierownika, st. instr. i naczelnik Straży Miejskiej w Bielsku p. Ant. Mikuła i instr. pow. z Tarn. Gór p. W. Gago. Uczestników kursu było 59. Wykłady i ćwiczenia praktyczne ze sprzętem odbywały się codziennie od godz. 8 do 18 z 1-godzinną przerwą obiadową. Wykłady i ćwiczenia były prowadzone na wysokim poziomie, to też uczestnicy kursu bardzo wiele z nich skorzystali, a pośrednio przez nich przyczynią się do podniesienia poziomu wyszkoleniowego w Strażach. Z drugiej strony wielka liczba uczestników świadczyła o zrozumieniu przez nich wartości i konieczności dalszego kształcenia i doskonalenia się w obronie przeciwpożarowej i dlatego też mimo kosztów, odległości i zajęć prywatnych chętnie i pilnie przez całe 8 dni na ten kurs uczęszczali. Nastrój podczas kursu był doskonały i serdeczny. Kurs zakończono egzaminami, którym przewodniczył p. inspektor woj. Józef Mikuła. Na zakończenie p. prezes pow. K. Pacuła podziękował zarówno prelegentom jak i kursistom, życzył owocnej pracy w Strażach, po czym ogłoszono wyniki i kurs zakończono.

POWIAT RYBNIK

Odprawy

Dnia 14 lutego br. odbyła się konferencja prezesów straży z terenu pow. Z ramienia Władz Starostwa uczestniczył na odprawie ref. A. Skorwid. Na konferencji omówiono cały szereg spraw odnośnie działalności prezesów, jak prawa i obowiązki prezesów wynikające ze statutu, sprawy wyszkolenia, sprzętu itd. W zebraniu powyższym wzięło udział 50 delegatów ze straży. Przewodniczył w konferencji prezes Zarządu Oddz. inż. J. Urbańczyk.

Podobne konferencje przeprowadza Oddz. Pow. dla sekretarzy i gospodarzy straży z końcem lutego i początkiem marca br.

Wyszkolenie

Egzaminy kwalifikacyjne z zakresu wyszkolenia I stopnia z teorii zostały przeprowadzone w strażach: Rydułtowy II oraz w Gaszowicach. Łącznie zdało egzamin teoretyczny 41 członków czynnych straży. Należy nadmienić, że obecnie odbywają się kursy dochodzące I stopnia w rejonach: Gorzyczki, Rzuchów, Łaziska, Żory, Zwonowice; są to kursy zbiorowe dla wszystkich straży z danego rejonu.

Sumarycznie w tych kursach bierze udział 220 uczestników.

Statystyka pożarowa za rok 1936

Ogółem na terenie powiatu było w roku sprawozdawczym 111 pożarów. Mniej o 6 poż. w porównaniu z rokiem 1935. Straty powstałe wynoszą w przybliżeniu (jak podają poszkodowani) 396.450 zł. Najwięcej przypada pożarów na miesiące letnie a zwłaszcza lipiec, bo 18, najmniej w okresie zimowym (luty — 1 poż.).

Co do godzin w czasie doby — najwięcej było pożarów nocą, potem wieczorem i rano, bo 70 proc. Rejonami najmniej poż. w rej. Zwonowice — 1 pożar na 6 straży. Najwięcej pożarów miał rejon Mszana — 9 pożarów na 5 straży.

Przeciętnie wypada 1 pożar na jedną straż. Odnośnie przyczyn pożarów: w 68 pożarach nie stwierdzono powodów, 22 pożary kominowe, 8 pożarów — z nieostrożnego obchodzenia się z ogniem, 7 poż. — z podpalenia, 6 poż. — od pioruna.

POWIAT PSZCZYNA

Przeszkolenie Członków Zarządów Ochotn. Str. Poż.

Celem omówienia i uzgodnienia planów działalności poszczególnych Straży Pożarnych, Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego uchwaliło zwołać konferencję wszystkich członków Zarządów O. S. P., a przede wszystkim Naczelników, Skarbników i Sekretarzy.

W dniu 17 stycznia br. odbyła się taka konferencja w sali p. Krystolika w Mikołowie, która trwała od godziny 10 rano do godz. 17 po południu.

Na zawezwanych 38 Zarządów O. S. P., stawiły się 34 Zarządy Straży w ilości 96 osób. — Nie stawiły się Zarządy O. S. P. Bieruń Stary, Paprocany, Paniowy i Polesie.

Konferencję zagaił imieniem Zarządu Oddziału Powiatowego, wskazując jej cele i zadania, instruktor powiatowy Wypiór.

Na wstępie instruktor powiatowy wygłosił dłuższe przemówienie, w którym podkreślił potrzebę jak najbardziej bezpośredniego stykania się członków Zarządu ze strażami na ich uroczystościach i zjazdach, oraz konieczność jak najściślejszego ujednolicenia form działalności poszczególnych Straży Pożarnych.

Natychmiast zgłosić ubezpieczenie koni do Kasy Odszkodowań Śląskiego Okręgu na rok 1937

Następnie instruktor pow. omówił sprawę preliminarzy budżetowych, a mianowicie: a) obowiązek ścisłego przestrzegania wymagań rozesłanych formularzy, b) konieczność całkowitego dostosowania się do wytycznych „instrukcji budżetowych", c) uzasadnienie sum poszczególnych pozycji na stronie opisowej i wreszcie d) nadsyłanie preliminarzy budżetowych do zatwierdzania Zarządowi Oddziału Powiatowego.

Omawiając zasady sporządzenia uzgodnionych planów działalności na rozpoczynający się za kilka tygodni rok 1937-38, omówił instruktor pow. ogólny plan działalności Oddziału, wskazując na pracę i terminy tychże. Równocześnie omówił wytyczne dla szczegółowych planów działalności Straży Pożarnych. — O sposobie posługiwania się drukami i formularzami Zarządu Głównego dla planów działalności i sprawozdań dla Straży Pożarnych, szczegółowo poinformował i praktycznie zaznajomił obecnych także instruktor powiatowy Wypiór.

W dalszym ciągu konferencji omówił instruktor szczegółowo sprawę egzaminów kwalifikacyjnych i przeprowadzenia wyszkolenia I stopnia.

Po omówieniu szeregu jeszcze drobniejszych spraw, z powodu późnej pory, instruktor Wypiór podziękował przybyłym za tak gorące zainteresowanie się poruszonymi sprawami i zamknął konferencję.

Podobna konferencja odbyła się w Pszczynie w dniu 24 stycznia br., w której wzięli udział pozostali członkowie Zarządów Straży Pożarnych.

Kurs pożarniczy II stopnia wyszkolenia w Tychach

Staraniem druha naczelnika rejonu Jana Kuli z Tych, Oddział Powiatowy Związku Straży Pożarnych R. P. w Mikołowie zorganizował w czasie od dnia 16 stycznia do 26 stycznia br. kurs pożarniczy z zakresu II stopnia wyszkolenia podstawowego.

Na kurs zgłosiło się 27 kandydatów z Rejonu V. Komendantem kursu wyznaczony został instruktor pożarniczy druh Józef Wypiór, który też wykłady i zajęcia praktyczne prowadził. Wykłady z dziedziny „Pomoc w nagłych wypadkach" prowadził dh nacz. rej. J. Kula. — Kurs znalazł pomieszczenie w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Tychach.

Odprawa Naczelników Rejonowych

W dniu 23 bm. odbyła się w Mikołowie odprawa naczelników rejonowych i ich zastępców z terenu powiatu pszczyńskiego. Porządek dzienny odprawy przewidywał całokształt pracy przeciwpożarowej w ramach rejonu.

Na odprawie uzgodniono tok pracy w dziedzinie przeciwpożarowej dla całego powiatu, postanowiono zmienić obecny podział powiatu na rejony, przeprowadzić kursy pożarnicze w ramach I stopnia wyszkolenia dla członków, którzy nowo przystąpili do straży pożarnej oraz przeprowadzić zawody o P. O. S. i O. S. w każdym rejonie.

Opłatek w O. S. P. Krasowy

W dniu 23 I br. o godz. 18 odbył się w O. S. P. Krasowy tradycyjny opłatek strażacki. W pięknie przybranej salce p. Machy w miejscu, przy blasku choinkowych świec, około stołów zasiadła strażacka brać z rodzinami, członkowie honorowi z p. naczelnikiem gminy na czele, liczni goście oraz członkowie Zarządu. Po przemówieniu i złożeniu życzeń ze strony prezesa Raka Jana, nastąpiło łamanie opłatkiem, oraz odśpiewano kolędę „Wśród nocnej ciszy". Z kolei przystąpiono do obdarowania dzieci członków czynnych łakociami, również i członkowie, którzy w roku ubiegłym wykazali się swoją pracą w straży, otrzymali po parze zelówek i struclę. Przy dźwiękach zainstalowanego radia odbyła się wspólna herbatka z zakąskami. Do przygotowania i obsługi poświęciły się żony członków Zarządu. Druh naczelnik Bołdys odczytał następnie życzenia świąteczne i noworoczne nadesłane z Zarządu Powiatowego, które wysłuchano z zainteresowaniem. Odśpiewano wspólnie kilka zwrotek „Naprzód drużyno strażacka". Przy żywych pogadankach oraz dźwiękach muzyki radia spędzili członkowie w miłym nastroju tradycyjny opłatek. O godz. 20.30 druh prezes zakończył wspólny opłatek okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej, Jej Prezydenta Prof. Ignacego Mościckiego i Marszałka Śmigłego-Rydza.

W dniu 17 stycznia 1937 r. odbyły się zawody siatkówki między sekcjami sportowymi Oddziałów Straży Pożarnych miasta Katowic o puchar wędrowny ufundowany przez Oddział Miejski Katowice. Powyższa odbitka przedstawia uczestników zawodów.

MIASTO KATOWICE

Pożary

W dniu 11 lutego br. o godz. 4.10 na telefoniczny alarm wyjechał pluton Straży Zawodowej do pożaru, przy ul. J. Ligonia 21. Po przybyciu stwierdzono, iż pali się w warsztacie fabryki Kromołowskiego oraz na 1. piętrze w warsztacie-stolarni, należącej do Katowickiej Fabryki Maszyn. Pożar rozszerzył się na modelarnię, znajdującą się nad stolarnią i przepalił dach nad strychem.

Na skutek pożaru zagrożona była z jednej strony stolarnia fabryki maszyn i poddasze ze znajdującymi się tam drewnianymi modelami oraz z drugiej strony warsztaty należące do Kromołowskiego.

Straży udało się pożar ten umiejscowić. W tym celu rozwinięto cztery linie wężowe.

Ponieważ okazało się, że jeden pluton Zaw. Straży Pożarnej dla ugaszenia pożaru jest niewystarczający, zaalarmowano przy pomocy syreny o pomoc. Po krótkim czasie przybył do pomocy drugi pluton Straży Zaw. oraz Oddział Pierwszy Ochotniczej Straży Pożarnej. Po 3 godzinach pracy, tj. o godz. 7,15 udało się pożar ugasić. Na miejscu pozostawiono pogotowie przeciwpożarowe w sile trzech strażaków, którzy dogasili resztki zgliszczy.

Pożar powstał prawdopodobnie od pieca w suszarni, należącej do fabryki Kromołowskiego. Od pieca pro-

wadziły rury długości 4 metrów zupełnie pod powałą, które właśnie spowodowały zapalenie się sufitu.

Szkody, które powstały przez pożar, mogą wynosić około 25.000 zł.

Właścicielem realności jest Kasa Oszczędności w Świętochłowicach, od której wspomniane fabryki dzierżawią budynki.

Z życia i prac samarytanek

JEDNOSTKI Ż. S. S. P. NA TERENIE OKRĘGU

Minęło dopiero dwa lata od chwili, gdy pierwsze jednostki żssp. powstały na terenie Śląska, a obecnie już liczba ich wynosi 64 z ogólną ilością członkiń 698. Dorobek taki w ciągu dwóch lat pracy to jest wiele, ale to jeszcze nie wystarczająca ilość dla potrzeb naszego terenu dla celów opl. biernej.

Jeżeli porównamy ilość jednostek żssp. wraz z posiadanym umundurowaniem i zaopatrzeniem w sprzęt samarytański do ilości Straży Pożarnych istniejących w poszczególnych powiatach, to przedstawiać się to będzie następująco:

Lp.	POWIAT	Ilość straży	Ilość jedn. ŻSSP	Umundurowanych	Posiadających przep.: apteczki	nosze
1.	Cieszyński	53	20	17	20	20
2.	Bielski	32	10	8	10	10
3.	Rybnicki	96	8	6	—	3
4.	Pszczyński	60	7	5	1	1
5.	Katowicki	18	7	5	3	4
6.	Katowice-miasto	6	5	5	5	5
7.	Świętochłowicki	13	3	1	—	—
8.	Lubliniecki	26	2	2	—	—
9.	Tarnogórski	19	2	1	—	—
10.	Chorzów-miasto	5	—	—	—	—
	Razem	328	64	50	39	43

Z powyższego zestawienia widzimy jasno jak wielkie jeszcze braki mamy w tym kierunku, a szczególnie powiaty Rybnicki i Pszczyński, gdzie ilość jednostek żssp. w stosunku do ilości Straży, a także i potrzeb w opl. biernej jest najmniejsza.

O tym, że sprawę organizacji jednostek żssp. można jednak pomyślniej rozwiązać, wykazuje nam stan na terenie powiatu cieszyńskiego, gdzie już 40 proc. Straży ma jedn. żssp.

A że praca w jednostkach żssp. jest pozytywna i że może nie w 100 proc. od razu, to w 50 proc. da nam pożądane rezultaty, to świadczyć może dotychczasowy dorobek wyszkoleniowy jednostek żssp., który przedstawia się następująco: Na 64 istniejących na terenie Okręgu jednostek żssp. 52 znajdują się w okresie wyszkolenia, a 12 w okresie organizacyjnym. W jednostkach znajdujących się w okresie wyszkolenia przeprowadzono już w 18 całkowicie wyszkolenie samarytańskie z egzaminami, w 14 przeprowadzono egzaminy częściowe z wyszkolenia pożarniczego, w pozostałych jednostkach wyszkolenie samarytańskie i pożarnicze znajduje się w toku szkolenia. Ilość wyszkolonych samarytanek w poszczególnych służbach jest następująca: 190 członkiń wyszkolonych w służbie samarytańskiej (z egzaminem), około 400 częściowo w służbie pożarniczej (nie wszystkie z egzaminem), 40 w oplgaz. całkowicie i 70 częściowo.

Powyższe dane nie obejmują stanu wyszkolonych na kursach sam.-poż. i innych, na których zostało wyszkolonych: w st. I sam.-poż. — 62, w st. II — 29, P. C. K. — 33, oplgaz. III kat. — 3, w. f. — 6.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę to, że jednostki żssp. walczyły w terenie z dużymi trudnościami jak: nieżyczliwością społeczeństwa, brakiem wyszkolonych komendantek i funkcyjnych, sprzętu itp., to dopiero w pełni ocenimy, że dorobek ich pracy jest naprawdę duży i zawsze w razie potrzeby odda nam wielkie usługi.

Nie należy więc pracy jednostek żssp. lekceważyć (jak to też często w Strażach się zdarza), ale starać się o jak największe jej rozwinięcie, bo wtedy tylko będą Straże zdolne wypełnić wszystkie swoje zadania, gdy będą miały dostatecznie wyszkolone kadry pomocnicze. Niech więc sprawa organizacji jednostek żssp. nie będzie przez Straże odkładana na później i traktowana jako luksus czy niepotrzebny ciężar, ale jako konieczność, która musi być jak najprędzej zrealizowana.

Może wyżej wymienione cyfry, obrazujące dorobek wyszkoleniowy jednostek żssp. przekonają nieufne jeszcze Straże, że jednak jedn. żssp. pracują i może zachęcą je one do zorganizowania ich u siebie, bo jednak lepiej uczynić to wcześniej, niż za późno.

POWIATOWE KURSY I ST. SAM.-POŻ.

Okręg Wojew. zamierza urządzić w kwietniu i maju powiatowe kursy I st. sam.-poż. dla kandydatek na komendantki tych Straży, gdzie projektuje się zorganizowanie jednostki żssp. oraz funkcyjnych (zast. k-tek, sekcyjnych, patrolowych) z jednostek istniejących.

Ponieważ obesłanie powyższych kursów jest dla Straży mniej kosztowne (pokrywają tylko koszta podróży) i dostępniejsze, winny być one jak najwięcej wykorzystane. Jednocześnie zaznaczamy, że w r. b. więcej kursów I st. sam.-poż. urządzanych nie będzie.

Powyższe kursy urządzone będą w następujących miejscowościach:

1. W Bielsku dla terenu powiatu bielskiego. Czas trwania kursu od 11 kwietnia do 30 maja br. Zajęcia na kursie odbywać się będą 4 razy w tygodniu po 4 godz. tj. we wtorki, środy, czwartki, piątki od godz. 15.30 do 19 (godz. ściśle nie ustalona). Zgłoszenia kandydatek na kurs należy przesłać do Oddziału Powiatowego w terminie do dnia 20 marca br.

2. W Cieszynie dla terenu tamt. powiatu w czasie od 4 kwietnia do 23 maja br. Zajęcia na kursie odbywać się będą 4 razy w tygodniu po 4 godz. (dni zajęć i godziny ustalone zostaną w dniu rozpoczęcia z uczestniczka-

Straże, które zalegają z opłatą Strażaka Śląskiego za rok 1936, wzywamy do uregulowania długu odwrotnie

mi kursu). Zgłoszenia kandydatek na kurs należy przesłać do Oddziału Powiatowego w terminie do dnia 15 marca br.

Okólniki w sprawie powyższych kursów Straże otrzymają.

PLAN PRACY K-TKI JEDNOSTKI ŻSSP.

1. W związku z mającymi się odbyć kursami I st. sł. sam.-poż. komendantki postarają się, aby wszystkie funkcyjne z ich jednostek zostały na kursy delegowane.

2. Sporządzić i przesłać do Oddz. Pow. w terminie do dn. 5 kwietnia sprawozdanie kwartalne z prac jednostki żssp. za I kwartał 1937 r. (styczeń, luty, marzec).

3. Ponieważ zbliża się okres opracowywania przez Straże budżetów na rok 1937-38, postarać się, aby przewidziane w nim były fundusze na potrzeby jednostki.

4. Opracować wspólnie z Naczelnikiem Straży roczny plan działalności jedn. żssp. na rok 1937-38.

5. Doprowadzić do porządku administrację jedn. żssp. tj. książki (czy wszystkie obowiązujące są zaprowadzone) i akta jednostki.

Różne

Do W. Druha

Prezesa Zarządu Oddziału Miejskiego Katowickiego Związku Straży Pożarnych R. P.

Stanisława Szkudlarza, W-prezydenta m. Katowic

Z okazji nadania W. Druhowi Prezesowi „Złotego Medalu Zasługi" za niestrudzone prace Obywatelskie na odcinku obrony przeciwpożarowej, gratulujemy Ci Druhu słusznego i zaszczytnego odznaczenia i dzielimy z Tobą radość zaszczytu.

Czołem!

Za Zarząd Oddziału Katowickiego Miejskiego Związku Straży Pożarnych R. P.

(—) *Stefan Mielcarski*, I W-prezes.

(—) *Paweł Broda*, Sekretarz.

POGRZEB ŚP. A. ZGRZEBNIOKA, W-WOJEWODY BIAŁOSTOCKIEGO, PREZESA RADY BIAŁOSTOCKIEGO OKRĘGU WOJEWÓDZKIEGO ZWIĄZKU STRAŻY POŻARNYCH RP.

W dniu 5 lutego br. odbył się manifestacyjny pogrzeb wielkiego bojownika o wolność ludu śląskiego śp. A. Zgrzebnioka.

Zmarły poza pracą w wielu organizacjach społecznych, również udzielał się czynnie Strażactwu na terenie Województwa Białostockiego, jako Prezes Rady tamtejszego Okręgu.

Na uroczystości żałobne w Rybniku przyjechała specjalna delegacja strażactwa Województwa Białostockiego, mianowicie: W-prezes Zarządu Okręgu Białostockiego J. Tabęcki, insp. wojew. poż. Z. Borowy oraz st. instr. St. Wydra. Delegacja złożyła na trumnę śp. Prezesa Rady Okręgu wieniec Strażactwa Białostockiego. Na skutek prośby powyższego Okręgu, Oddział Powiatowy w Rybniku ze Straży Miejscowej wystawił kompanię honorową do uroczystości pogrzebowych. Przez cały czas bytności na terenie Śląska, gościom towarzyszyli Inspektorzy J. Mikuła i M. Mierzejewski oraz w Rybniku mł. instr. W. Skura.

POGRZEB ŚP. MAŁŻONKI W-PREZESA ZARZĄDU ŚL. OKRĘGU K. MATUSIAKA

W dniu 30 stycznia br. w Bielsku odbył się pogrzeb śp. Heleny z Kukuczów Matusiakowej, Małżonki W-Prezesa Zarządu Śląskiego Okręgu. W obrzędzie żałobnym wzięły udział liczne delegacje Strażactwa Śląska Cieszyńskiego z przedstawicielami Zarządu Śląskiego Okręgu i Oddziałów Powiatowych w Bielsku i Cieszynie. Na pogrzeb przybyła również delegacja Związku Straży Pożarnych w Czechosłowacji.

UISZCZENIE ZALEGŁOŚCI ZA PRENUMERATĘ „STRAŻAKA ŚLĄSKIEGO" Z 1936 ROKU

Komunikujemy, że pomimo przypomnień i nacisku, przeszło 150 Straży zalega z prenumeratą „Strażaka Śląskiego" za rok 1936.

Wskutek powyższego fundusze, przeznaczone na wydawnictwo, są już wyczerpane i na pokrycie bieżących należności Okręg nie ma pieniędzy. O ile zaległości nie zostaną uregulowane, grozi Redakcji zawieszenie co najmniej 2 numerów najbliższych.

Wobec powyższego zwracamy się do Zarządów Straży, które prenumeraty nie uiściły, aby natychmiast takową przekazały pod adresem Okręgu. Ze swej strony uważamy nieopłacenie prenumeraty za brak solidarności korporacyjnej i obowiązkowości. To też wskutek opieszałości zalegających Straży, będą narażone na poszkodowanie Straże, które dawno opłaciły prenumeratę z tego powodu, że nie będą mogły otrzymać 2 następnych numerów, które przewidujemy zawiesić.

Jednocześnie komunikujemy, że w najbliższych dniach do wszystkich Straży zalegających wyślemy inkasa pocztowe, które prosimy wykupić. Straże, które uchylą się od powyższego obowiązku, zostaną opublikowane w Gazecie Strażackiej.

Komitet Redakcyjny stanowią: Mikuła A., Pacuła K., Rzeźniczek M., Suchoń W. i Wallis S. — Nakładem Śląskiego Okręgu Wojew. Związku Straży Pożarnych R. P. — Redaktor odpow.: A. Mikuła. — Drukarnia „Dziedzictwa" w Cieszynie.